

[Kirsten Løe]

Jeg vil gerne minde om, at det er praksis i f.eks. USA, at man beder om udtrykkelig tilladelse til at udføre lægevidenskabelig obduktion, og USA er os ikke i lægevidenskabelig eller behandlingsmæssig henseende underlegne.

Det er Det Radikale Venstres principielle holdning, at vi altså skal anmode de pårørende; vi skal ikke bare underrette dem, hvorefter de kan tænke sig om i 6 timer. På det punkt er lovforslaget ikke gået langt nok.

Den vanskeligste del af dette lovforslag er døds-kriteriet. Lovforslaget foreslår 2 døds-kriterier, og det ser ud til, at man har frit valg. Det kan da vist ikke være meningen og bør diskuteres og præciseres nærmere. Er det meningen, at man skal kunne anvende hjernedøds-kriteriet, når man skal bruge en donor f.eks.? Efter Det Radikale Venstres mening bør man opretholde hjertedøds-kriteriet og bruge hjernedøds-kriteriet som en diagnose og lade denne diagnose være en forudsætning for ophør af behandling; herefter indtræder hjertedøden. Således sikrer man, at mennesker får en værdig død – ingen ligger hen som præparater.

Vi anser det for fastslået, at læger med specielle undersøgelsesmetoder kan konstatere, at hjernens funktion er uopretteligt ophørt. Lad os så tillade, at man i det tilfælde, hvor der er givet tilladelse til nyredonation, må udtage nyrerne under anvendelse af hjernedøds-kriteriet. Derved forbedrer man i ganske betydelig grad resultaterne af denne etablerede behandlings-form for patienterne.

Diskussionen om hjernedøds-kriteriet er uløseligt knyttet til diskussionen om, hvorvidt vi skal tillade transplantation af hjerte og lever her i landet. Vi kan ikke være med til, at der træffes beslutning inden for dette område, før vi nøje har fået gennemdrøftet vor sundhedspolitik. Vi ønsker ikke, at man med vedtagelsen af dette lovforslag kan liste hjerte-/levertransplantationer ind ad bagdøren. Vi vil ikke risikere, at Folketinget åbner mulighed for disse behandlinger for bagefter at sende regningen til amterne. Vi vil heller ikke risikere, at lægerne påbegynder disse behandlinger og bagefter sender regningen til politikerne. Og vi vil slet ikke risikere, at der ikke sker en samlet sundhedspolitisk planlægning og prioritering.

Det anføres i bemærkningerne til lovforslaget, at det er regeringens udgangspunkt, at eventuelle hjerte- og levertransplantationer her

i Danmark må ske ved omprioritering inden for de eksisterende bevillingsrammer til sygehusvæsenet. Dette understreger yderligere behovet for en debat. Hvordan skal vi som samfund prioritere? Hvem er det egentlig, der prioriterer? Hvor mange transplantationscentre skulle vi i givet fald have, og hvor skal de ligge?

Det er blevet fremhævet fra forskellige sider i den offentlige debat, at man kan transplantere hjerter og lever i landene omkring os. Kan vi unddrage mennesker behandlingsformer, som kan opnås i andre lande, spørges der. Der er så meget, vi kan i dette land, som man ikke kan i andre lande – tænk på vores sociale sikkerheds-net!

Der er yderligere nogle vanskelige spørgsmål, vi bliver nødt til at stille:

I bemærkningerne til § 18 rejses det lige så vanskelige spørgsmål om, hvordan vi skal adskille ikke levedygtige fostre fra levendefødte. Også her er der vidtrækkende implikationer og etiske spørgsmål, som den moderne teknologi tvinger os til at vurdere grundigt og tage stilling til.

Det Radikale Venstre vil engagere sig i det forestående udvalgsarbejde med den respekt for grundlæggende etiske holdninger, som de emner, der her er omhandlet, kræver. Den radikale gruppe har ikke taget endelig stilling til alle dele af dette lovforslag.

Birgith Mogensen (CD):

Danmarks lovgivning hverken kan eller skal spadsere lige i hælene på andre vesteuropæiske staters love. Men på dette område påbyder visse kendsgerninger, at vi i hvert fald delvis lader undtagelsen bekræfte reglen.

Indførelsen af hjernedøds-kriteriet vil også gøre det muligt for danske læger at udføre lever- og hjertetransplantationer i vort eget land. Hidtil har vi sendt disse patienter til behandling i udlandet, men både økonomisk og patienttryghedstænk bør vi satse på her-i-landet-transplantationer på landsbasis – altså ikke kun i 2-3 amters sygehussektorer.

Justitsministeren kalder godt rammende forslagens følsomme og etiske afsnit for anden del. Siden sidst er her foretaget stramninger og skærper til at sige ja eller nej. Der er ingen grund til, at jeg gentager de i forslaget definerede ændringer, idet CD kan tilslutte sig lovforslag nr. L 47 – altså ingen forbehold fra CD's side.